

نمونه طرح درس پیشنهادی سالانه مطالعات اجتماعی هشتم

درس مطالعات اجتماعی یکی از دروس حفظی سال هشتم به شمار می‌رود و استفاده از طرح درس سالانه مطالعات اجتماعی هشتم به معلم و دانش‌آموزان این امکان را می‌دهد تا بتوانند به بهترین شکل ممکن از کلاس بهره بگیرند. یکی از کامل‌ترین طرح درس‌هایی که معلم می‌تواند در سال هشتم تهیه نماید، مربوط به طرح درس سالانه است.

همان‌طور که می‌دانید، درس مطالعات اجتماعی، شامل درس مطالعات اجتماعی، جغرافیا و تاریخ است و همین موضوع لزوم داشتن برنامه برای تدریس را دو چندان می‌کند. این کتاب شامل ۲۴ درس می‌باشد و حجم مطالب نیز بسیار زیاد است. موضوعات شامل مطالب متنوعی از تاریخ، جغرافیا و اجتماعی است و معلم باید با زمان‌بندی دقیقی هر بخش را تدریس کند و ارزشیابی‌های پایان ماه را نیز انجام دهد. تمام این موارد باید در طرح درس سالانه مطالعات اجتماعی هشتم متوسطه اول لحاظ شود و واضح است که لزوم نگارش این طرح درس تا چه اندازه مهم است.

در این طرح درس، معلم می‌تواند برنامه یک سال تحصیلی خود را مشخص کند و در کنار آن، جزئیات تدریس را نیز در نظر بگیرد تا به این وسیله بتواند بهترین نتیجه را از کلاس بگیرد. برای اینکه معلم بتواند یک طرح درس درست و اصولی بنویسد باید علاوه بر آشنایی با سرفصل‌های کلاس، تجربه کافی در زمینه تدریس نیز داشته باشد تا به این وسیله بتواند با در نظر گرفتن حجم مطالب و تعداد جلسات، بهترین آموزش را داشته باشد. معلمان جدید ورود ممکن است در این زمینه نیاز به کمی کمک داشته باشند. به همین دلیل در جدول زیر نمونه پیشنهادی طرح درس سالانه مطالعات اجتماعی هشتم را ذکر کرده‌ایم تا شما بتوانید از این طرح درس به عنوان الگو یا یک فایل آماده استفاده کنید.

بسمه تعالی طرح درس پیشنهادی سالانه مطالعات اجتماعی هشتم متوسطه اول نام مدرسه: _____ نام دبیر: _____ تعداد دانش‌آموزان: _____ سال تحصیلی: _____					
روش تدریس: گروهی، نمایشی، تلفیقی، کاوشگری، اکتشافی، پرسش و پاسخ					
چیدمان دانش‌آموزان: سنتی، u شکل					
لوازم و تجهیزات مورد نیاز: تخته وایت برد، تخته گچی، ماژیک‌های رنگی، ویدیو پروژکتور، فیلم‌های آموزشی، کتاب درسی					
هدف کلی: دانش‌آموزان با مفاهیم کتاب مطالعات اجتماعی آشنا شوند.					
ماه	هفته	فصل	موضوع و عنوان درس	هدف کلی	فعالیت‌های تکمیلی
مهر	۱	اول: درس اول: تعاون ۱	آموزش تعاون درس	آموزش تعاون و بیان ماجرای ۱ و ۲ آموزش مبحث تعاون در خانه و مدرسه آشنا کردن دانش‌آموزان با تقسیم وظایف و مسئولیت پذیری و ذکر نمونه از پیامبران در این مورد آموزش تعاون در محله	معلم باید جملات و آیات صفحه ۴ کتاب را برای دانش‌آموزان معنی کرده و درباره مفهوم این آیات با دانش‌آموزان صحبت کند. معلم می‌تواند ابتدا با بیان یک داستان ساده درباره مفهوم ذهن درس، دانش‌آموزان را برای یادگیری مطالب درس آماده نماید.
	۲		دوم: تعاون ۲	آموزش تعاون ۲ آشنا کردن دانش‌آموزان با سازمان‌های مردم	معلم می‌تواند ابتدا محتوای درس را به صورت یک داستان برای دانش‌آموزان بیان کند و سپس از

				آن‌ها بخواهد درباره مفهوم درس با هم بحث کنند. همچنین معلم باید بحث دانش‌آموزان را در جهت اهداف کلاس، هدایت کند. نهاده، موسسات خیریه و ... آموزش مبحث خیرین مدرسه ساز آموزش مبحث وقف آموزش مبحث موقوفات آموزش مبحث شرکت‌های تعاونی
۳	فصل دوم: نقش دولت در اداره کشور	درس سوم: ساختار و تشکیلات دولت و	آشنا کردن دانش‌آموزان با سه قوه مجریه، مقننه و قضائیه آشنا کردن دانش‌آموزان با آموزش مبحث رئیس جمهور چگونه انتخاب می‌شود؟ آموزش مبحث تنفیذ آشنایی با مفهوم تحلیف آشنایی با تشکیل کابینه و نکات آن آشنایی با مقر هیئت دولت	معلم می‌تواند دانش‌آموزان را گروه‌بندی کرده و از هر کدام بخواهد یک پاراگراف از درس را بخوانند و درباره مفاهیم مطرح شده در آن با هم بحث کنند.
۴	ادامه فصل دوم	درس چهارم: وظایف دولت	آموزش مبحث دولت و شهروندان	معلم می‌تواند مفاهیم مهم درس را به صورت یک داستان ساده بیان کند و به

				آموزش مبحث مهمترین وظایف دولت و رئیس جمهور آموزش مبحث دولت و مجلس آموزش مبحث درآمدها و هزینه‌های دولت آموزش مبحث بودجه	این شکل، یادگیری مفاهیم را بسیار ساده‌تر نماید. مفاهیمی مانند مالیات و ضرورت پرداخت آن، باید مطرح شود. فعالیت صفحه ۲۱ انجام شود. ارزشیابی مهر ماه انجام شود
۱	فصل سوم: نوجوانان و قانون	درس پنجم: آسیب‌های اجتماعی و پیشگیری از آنها	آموزش مبحث دوره نوجوانی آموزش مبحث آسیب‌های اجتماعی آموزش مبحث پرخاشگری و نزاع آموزش مبحث مواد مخدر، تجربه‌ای خطرناک	حل فعالیت کلاسی صفحه ۲۵ پاسخ به سوالات فعالیت صفحه ۲۶ معلم می‌تواند دانش‌آموزان را گروه‌بندی کند و از آنها بخواهد درباره نتایج درس با هم صحبت کنند. همچنین معلم می‌تواند از دانش‌آموزان بخواهد درباره مشاهدات یا تجربیات خود پیرامون موضوع درس با هم صحبت کنند. معلم باید درباره لزوم حفظ خونسردی و جلوگیری از آسیب به	

خود و دیگران با دانش‌آموزان صحبت کند. پاسخ به سوالات فعالیت صفحه ۲۸ گفتگو کنید صفحه ۲۸ انجام شود. فعالیت صفحه ۲۹ انجام شود. معلم باید درباره خطرات استفاده از مواد مخدر با دانش‌آموزان صحبت کرده و آن‌ها را نسبت به استفاده از این مواد و مشکلات آن آگاه کند.					
آبان	۲	ادامه فصل سوم: نوجوانان و قانون	درس ششم: قوه قضائیه	آموزش درس قوه قضائیه آموزش مبحث رسیدگی به شکایت‌های مردم و حل اختلافات آموزش مبحث انواع دعاوی (اختلافات)	معلم باید با ذکر مثال‌های متنوع موضوع دعاوی کیفری و حقوقی و تفاوت بین آن‌ها را برای دانش‌آموزان توضیح دهد.
	۳	فصل چهارم: عصر ارتباطات	درس هفتم: ارتباط و رسانه	آموزش درس نیاز به ارتباط آشنایی دانش‌آموزان با عناصر ارتباط آموزش مبحث رسانه	معلم باید با بیان موضوعات متنوع ضرورت به کارگیری وسایل ارتباطی در دنیای امروز را بیان کند و اهمیت این موضوع را برای دانش‌آموزان مطرح نماید.

				آشنایی با وزارت خانه ارتباطات و فناوری اطلاعات معلم می‌تواند با گروه‌بندی دانش‌آموزان و اجرای یک بازی، درک تفاوت بین عناصر ارتباط از جمله فرستنده، گیرنده و پیام را برای دانش‌آموزان ساده‌تر کند و آن‌ها را با مفهوم بازخورد آشنا نماید.
۴	ادامه فصل چهارم	درس هشتم: رسانه‌ها در زندگی ما	آموزش درس رسانه‌ها در زندگی ما آشنایی با انواع رسانه و نقش آن‌ها در زندگی آموزش تاثیر وسایل ارتباط جمعی بر فرهنگ عمومی	معلم باید دانش‌آموزان را با رسانه‌های ارتباط جمعی آشنا کند و نقشی که این رسانه‌ها در زندگی دارند را برای بچه‌ها بیان کند. آشنا کردن دانش‌آموزان با فضای مجازی و مزایا و معایب آن نیز بسیار مهم است. معلم می‌تواند از دانش‌آموزان بخواهد تجربیات خود را از فضای مجازی برای دوستانشان بیان کنند. ارزشیابی و پرسش و پاسخ کلاسی آبان ماه باید انجام شده و می‌تواند به صورت گروهی انجام شود.

	۱	فصل پنجم: از حرا تا نینوا	درس نهم: ظهور اسلام در شبه جزیره عربستان	آموزش مبحث محیط پیدایش اسلام آموزش مبحث طلوع آفتاب اسلام در مکه آموزش مبحث صبر و پایداری پیامبر و پیروانش در برابر آزار و شکنجه مشرکان آموزش مبحث تحریم اقتصادی و اجتماعی مسلمانان	معلم می‌تواند با بیان داستان مطالب مطرح شده را برای دانش‌آموزان توضیح داده و دانش‌آموزان را با نزول وحی بر حضرت محمد و تلاش او برای آگاه کردن انسان‌ها در عصر جاهلیت آشنا کند. معلم باید دانش‌آموزان را با بعثت پیامبر و نکات آن آشنا کند. همچنین باید نکات مبحث دعوت به توحید را به خوبی توضیح داده و لزوم دعوت پیامبر به پرستش خدا را شرح دهد.
آذر	۲	ادامه فصل پنجم	ادامه درس ظهور اسلام در شبه جزیره عربستان	آموزش مبحث تشکیل امت و حکومت اسلامی به رهبری پیامبر در مدینه آموزش مبحث تأسیس مسجد آموزش مبحث پیمان برادری به جای تعصب قومی و قبیله‌ای	معلم می‌تواند با گروه‌بندی دانش‌آموزان از آن‌ها بخواهد درباره نکات درس با هم بحث کنند. آشنا کردن دانش‌آموزان با جنگ‌های غزه و جنگ‌های سریه و نکات آن بیان کردن نکات جنگ احد و خندق

	آموزش مبحث پیمان نامه سیاسی آموزش مبحث نبردهای دوران پیامبر آموزش مبحث واقعه غدیر خم				
۳	درس دهم: از رحلت پیامبر تا قیام کربلا (نینوا)	آموزش درس ماجرای سقیفه و جانشینی پیامبر آموزش مبحث حکومت امام علی (ع) آموزش مبحث شورش و جنگ علیه حکومت امام علی (ع) آموزش مبحث ویژگی‌ها و دستاوردهای حکومت امام علی آموزش مبحث تاکید بر عدالت آموزش مبحث برگزیدن افراد صالح به حکومت و ولایت	آشنا کردن دانش‌آموزان با جنگ‌های جمل، صفین و نهروان آشنا کردن دانش‌آموزان با شخصیت مالک اشتر آشنا کردن دانش‌آموزان با شخصیت معاویه		

	۴		ادامه درس دهم	آموزش مبحث تلاش برای وحدت و انسجام اجتماعی آموزش مبحث صلح امام حسن با معاویه آموزش مبحث بنی امیه بر مسند خلافت آموزش مبحث قیام امام حسین آموزش مبحث اهداف و دستاوردهای قیام کربلا	آشنا دانش‌آموزان با شخصیت امام حسین و یزید و دلایل بروز جنگ ارزشیابی آبان ماه به صورت فردی یا گروهی انجام شود. معلم می‌تواند از آزمون مداد کاغذی نیز استفاده کند.
	۱	فصل ششم: عصری تازه در تاریخ ایران	درس یازدهم: ورود اسلام به ایران	آموزش مبحث ایران در زمان ظهور اسلام آموزش مبحث فتح ایران و سقوط ساسانیان آموزش مبحث ایران در زمان امویان و عباسیان آموزش مبحث دوره خلافت عباسیان (بنی عباس) آموزش مبحث ایرانیان مسلمان می‌شوند.	آشنا دانش‌آموزان با نبرد قادسیه آشنا دانش‌آموزان با بین النهرین آشنا دانش‌آموزان با شخصیت رستم فرخ‌زاد آشنا دانش‌آموزان با بنی امیه آشنا دانش‌آموزان با خلافت عباسی آشنا دانش‌آموزان با خاندان برمکیان

معلم می‌تواند از دانش‌آموزان بخواهد درباره نکات این درس با یکدیگر بحث کرده و نتیجه‌گیری کنند.					
آشنا کردن دانش‌آموزان با سلسله‌های طاهریان، صفاریان، علویان، سامانیان و آل بویه آشنا کردن دانش‌آموزان با طاهر ذوالیمینین آشنا کردن دانش‌آموزان با شخصیت یعقوب لیث آشنا کردن دانش‌آموزان با شخصیت آل بویه فعالیت صفحه ۷۲ انجام شود. آشنا کردن دانش‌آموزان با شخصیت روزبه ایرانی آشنا کردن دانش‌آموزان با خاندان جیهانی و خاندان بلعمی	درس آموزش تاسیس سلسله‌های ایرانی آموزش مبحث ایرانیان پرچمداران علم و دانش آموزش مبحث زبان و ادبیات آموزش مبحث معماری	درس دوازدهم: عصر طلایی فرهنگ و تمدن ایرانی - اسلامی	ادامه فصل ششم	۲	
آزمون دوره‌ای مداد کاغذی انجام شود.	در هفته سوم و چهارم دی ماه دوره کاملی روی مطالب انجام	-	-	۳	دی

					شود. بهتر است کتاب را بخش بندی کنید و با تکرار و تمرین از درک کامل مطالب درسی اطمینان حاصل کنید.
				۴	-
					-
معلم می‌تواند دانش‌آموزان را گروه‌بندی کند و از آن‌ها بخواهد تا از روی درس بخوانند و درباره موضوع درس با هم بحث کنند. آشنا کردن دانش‌آموزان با سلطان محمود غزنوی	آموزش مبحث غزنویان آموزش مبحث سلجوقیان آموزش مبحث دستیابی به قدرت آموزش مبحث اوج قدرت آموزش مبحث تجزیه و فروپاشی آموزش مبحث خوارزمشاهیان	درس سیزدهم: غزنویان، سلجوقیان و خوارزمشاهیان	فصل هفتم: از غزنویان تا هجوم چنگیز خان	۱	بهمن

۲	ادامه فصل هفتم	درس چهاردهم: آشنایی با تشکیلات حکومت	آموزش مبحث سلاطین آموزش مبحث وزیران آموزش مبحث میراث فرهنگی و تمدنی آموزش مبحث مدارس نظامیه آموزش مبحث گسترش زبان و ادب فارسی آموزش مبحث رونق و توسعه شهرها و معماری آموزش مبحث هنر	آشنا کردن دانش‌آموزان با شخصیت عمید الملک کندی آشنا کردن دانش‌آموزان با شخصیت سلطان طغرل آشنا کردن دانش‌آموزان با امام محمد غزالی معلم می‌تواند دانش‌آموزان را گروه‌بندی کند و از هر گروه بخواهد یک بخش از درس را بخوانند و نکات مهم آن را برای سایر گروه‌ها بیان کنند.	
۳	فصل هشتم: عصر مغول و تیموری	درس پانزدهم: حمله تیمور و چنگیز به ایران	آموزش مبحث مغولان چه کسانی بودند؟ آموزش مبحث هجوم مغولان به ایران آموزش مبحث حکومت مغولان بر ایران آموزش مبحث قیام سربداران	آشنا کردن دانش‌آموزان با شخصیت سلطان محمد خوارزمشاه آشنا کردن دانش‌آموزان با شخصیت سلطان جلال الدین آشنا کردن دانش‌آموزان با شخصیت هلاکوخان و حکومت ایلخانان	

آموزش مبحث هجوم نیمور به ایران	آشنا دانش‌آموزان با شخصیت خلیفه و شیخ حسن جوری				
درس شانزدهم: پیروزی فرهنگ بر شمشیر	آموزش مبحث نیاکان ما چگونه بر روی ویرانه‌ها شهرهای آباد ساختند آموزش مبحث بزرگان ایرانی در دربار مغول‌ها آموزش مبحث مسلمان شدن ایلخانان آموزش مبحث توجه ایلخانان به معماری و هنر آموزش مبحث علاقه‌مندی جانشینان تیمور به معماری و هنر	آشنا دانش‌آموزان با شخصیت نصیر الدین طوسی آشنا دانش‌آموزان با خانه مراغه معلم می‌تواند با نمایش فیلم یا تصویر از رصد خانه مراغه، دانش‌آموزان را با این رصدخانه مهم آشنا کند. آشنا دانش‌آموزان با شخصیت رشید الدین فضل الله همدانی آشنا دانش‌آموزان با شخصیت محمد خدابنده آشنا دانش‌آموزان با شخصیت گوهر شاد	ادامه فصل هشتم	۴	

ارزشیابی بهمن ماه باید انجام شود. معلم می‌تواند از آزمون مداد کاغذی استفاده کند.					
معلم باید دانش‌آموزان را با اشکال زمین از جمله فلات‌های بلند و کوه‌های مرتفع، سرزمین‌های پست و مجمع الجزایر آتشفشانی آشنا کند. آشنا کردن دانش‌آموزان با شبه جزیره هند آشنا کردن دانش‌آموزان با دلتا آشنا کردن دانش‌آموزان با آبرفت آشنا کردن دانش‌آموزان با آسیای مرطوب (سبز) آشنا کردن دانش‌آموزان با آسیای خشک	آموزش مبحث موقعیت و وسعت آموزش مبحث ناهمواری‌ها آموزش مبحث فلات‌های بلند و کوه‌های مرتفع آموزش مبحث سرزمین‌های پست آموزش مبحث مجمع الجزایر آتشفشانی آموزش مبحث آب و هوا آموزش مبحث بارش	درس هفدهم: ویژگی‌های طبیعی آسیا	فصل نهم: آسیا، پهناور ترین قاره	۱	اسفند

معلم باید دانش‌آموزان را با ببرهای اقتصادی آشنا کند و برترین قدرت‌های اقتصادی دنیا را به آن‌ها معرفی نماید.	آموزش مبحث جمعیت آموزش مبحث نژاد و زبان آموزش مبحث دین آموزش مبحث اسلام در آسیا آموزش مبحث اقتصاد قاره آسیا آموزش مبحث جاذبه‌های گردشگری	درس هجدهم: ویژگی‌های انسانی و اقتصادی آسیا	ادامه فصل نهم	۲	
معلم می‌تواند دانش‌آموزان را گروه‌بندی کند و به کمک بحث کلاسی و پرسش و پاسخ، از	آموزش مبحث موقعیت آموزش مبحث ویژگی‌های طبیعی آموزش مبحث ناهمواری	درس نوزدهم: ویژگی‌های منطقه جنوب غربی آسیا	فصل دهم: منطقه جنوب غربی آسیا و	۳	

		جایگاه ایران در آن	آموزش مبحث آب و هوا آموزش مبحث ویژگی‌های انسانی و اقتصادی آموزش مبحث فعالیت‌های اقتصادی	یادگیری مفاهیم اطمینان حاصل کند.
۴	ادامه فصل دهم	درس بیستم: ایران و منطقه جنوب غربی آسیا	آموزش مبحث ایران و منطقه جنوب غربی آسیا آموزش مبحث چرا جنوب غربی آسیا منطقه‌ای پرتنش است؟ آموزش مبحث فلسطین مهم‌ترین مساله جهان اسلام	آشنا کردن دانش‌آموزان با انبار مهم منابع انرژی در جهان آشنا کردن دانش‌آموزان با مقدس‌ترین شهرهای جهان معلم باید از دانش‌آموزان بخواهد درباره نکات مطرح شده در درس فکر کنند و با دوستانشان درباره آن صحبت کنند. ارزشیابی اسفند ماه باید انجام شود.
فروردین	۳	فصل یازدهم: اروپا و آفریقا	درس بیست و یکم: ویژگی‌های طبیعی و انسانی اروپا	آشنا کردن دانش‌آموزان با رود دانوب، ولگا، راین، دن و آلب آشنا کردن دانش‌آموزان با دین‌های مختلف

				آموزش مبحث آب و هوا آموزش مبحث رودها آموزش مبحث جمعیت آموزش مبحث نژاد و زبان آموزش مبحث دین آموزش مبحث اقتصاد اروپا آموزش مبحث جاذبه‌های گردشگری	آشنا کردن دانش‌آموزان با کاتولیک‌ها
۴	ادامه فصل یازدهم	درس بیست و دوم: ویژگی‌های طبیعی و انسانی آفریقا	خواهران دینی	آموزش مبحث موقعیت و وسعت آموزش مبحث ناهمواری‌های آفریقا آموزش مبحث آب و هوا آموزش مبحث آفریقای مرطوب (آفریقای سبز) آموزش مبحث آفریقای خشک آموزش مبحث رودها آموزش مبحث جمعیت آموزش مبحث نژاد و زبان	معلم می‌تواند با نمایش تصاویری از آفریقا، مطالب مطرح شده در کتاب را به دانش‌آموزان آموزش دهد. آشنا کردن دانش‌آموزان با رودهای نیل، کنگو، نیجر، اورانژ و زامبزی آشنایی با رود نیل به عنوان طولانی‌ترین رود جهان آشنا کردن دانش‌آموزان با صحرای مصر، الجزایر و مراکش

	آموزش مبحث اقتصاد آفریقا آموزش مبحث عوامل داخلی و عوامل خارجی آموزش مبحث جاذبه‌های گردشگری				
اردیبهشت ۱	فصل دوازده م: قاره آمریکا و قاره اقیانوس سینه	ادامه درس بیست و سوم: قاره آمریکا	آموزش مبحث ویژگی‌های طبیعی آموزش مبحث موقعیت و وسعت آموزش مبحث ناهمواری‌ها آموزش مبحث چین‌خوردگی‌های جوان و مرتفع آموزش مبحث کوه‌های کم ارتفاع قدیمی آموزش مبحث سرزمین‌های پست و جلگه‌ای آموزش مبحث آب و هوا آموزش مبحث رودها آموزش مبحث ویژگی‌های انسانی و اقتصادی آموزش مبحث اقتصاد قاره آمریکا	آشنا کردن دانش‌آموزان با آمریکای شمالی، آمریکای جنوبی و آمریکای مرکزی آشنا کردن دانش‌آموزان با کانال پاناما و اهمیت آن آشنا کردن دانش‌آموزان با رود می‌سی‌سی‌پی	

	آموزش گردشگری				
معلم می‌تواند با پرسش و پاسخ کلاسی، دانش‌آموزان را برای امتحانات آماده کرده و از درک کامل مطالب درسی اطمینان حاصل کند.	آموزش موقعیت و وسعت آموزش ویژگی‌های طبیعی آموزش گردشگری	درس بیست و چهارم: قاره استرالیا و اقیانوسیه		۲	